

O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta
Maxsus Ta'lim Vazirligi Mirzo Ulug'bek
Nomidagi Samarqand Davlat Arxitektura-
Qurilish Instituti

“Qurilish” fakulteti

“Kasbiy ta'lim” kafedrası

Diplom Loyihasi

Mavzu; Mutaxassislik fanlarini o'qitishda
metodik ta'minot

Kafidra mudiri

Rahimov.A.

Diplom Loyiha rahbari

Raximov A.K.

Bitiruvchi

Murodova M.

MUNDARIJA

Kirish.

1. Memoriy qurilish qismi.

2. Metodik fanlarni o'qitishda metodik ta'minot.

2.1. O'quv jarayonida tarkatma materiallarning foydalanish bo'yicha tavsiyalar.

2.2. Qurilish materiallarni o'qitish uslublari.

3. O'quv uslubiy qism.

4. Atrof muxit muxofazasi .

5. Xulosa.

6. Foydalanilgan Adabiyotlar.

KIRISH

Vatanimiz ta'lim tizimining keying yillardagi rivojlanishi uning jahon hamjamiyatidagi o'rnini belgilab beradi. Ravshanki bugungi kunda jamiyatning ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan taraqqiyoti ta'lim va madaniyat sohasidagi rivojlanishi bilan uzviy bog'liq. O'zbekiston ta'lim tizimida o'ziga xos ts'rixiy xususiyatlar shakllangan. Ular nafaqat iqtisodiy va ma'naviy sohalar uchun kadrlar tayyorlash milli balki milliy madaniyat asosi mavjud xalqimizning unitilgan madani tajribasini tiklash usulini namoyon etadi.

Ta'lim holatini belgilovchi asosiy shaxa o'qituvchi xisoblanadi. O'zbekiston jamiyatining ijtimoyi-iqtisodi va ma'naviy jihatdan rivojlanishi

natijalari mustaqil hayotda qadam qo'yayotgan yosh avlodning ma'naviy-axloqiy qiyofasi madaniyati va kasbiy tayyorgarligi darajasi qiziqishlari doirasi va fuqarolik pozitsiyasiga bevosita bog'liq.

Shunday qilib bo'lajak o'qituvchining ishtimoiy faolligi bilan birga qo'shilgan ziyolikka sifati uning ichki mohiyati yoki kasbiy tarbiyalanganligi namoyon saklidir.

ME'MORIY QURILISH QISMI.

Keltirilgan ma'lumotlar.

Samarqand shaxridagi faollar zali IV Γ klimatik rayonda joylashgan Samarqand shaxrining tashqi xisobiy temperaturasi t_H . sifatida quyidagi ma'lumotlarni tanalaymiz. Eng sovuq strukturalarda taminlashni 0,98 bo'lgan urtacha tempraturasi $t'_H = -17^\circ\text{C}$ Eng sovuq sutkalarining besh kunlik 0,92 bo'lgan o'rtacha temperaturasi $t^5_H = -17^\circ\text{C}$ Eng sovuq uch kunlikning 0,92 bulgan o'rtacha temperaturasi t^3_H ni quyidagi formula yordamida aniqlaymiz

$$t^3_H \frac{t^1_H + (-t^3_H)}{2} = \frac{-17 + (-13)}{2} = \frac{-32}{2} = -15^\circ$$

Samarqand shaxri uchun iyul oydagi tashqi xavo temperaturasi sutkali tebranishlarning ampeltudasi $A_{tH} = 25,5^\circ\text{C}$

Samarqand shaxri uchun iyul oyi uchun tashqi xavo temperaturasi $A_{tH} = 25,2^\circ\text{C}$

Konstruksiya g'arbga qaraganda sirt uchun yig'indi xavo o'rtacha quyosh radiatsiyasi

$$U_{maks}=928 \text{ bt}\backslash m^2 \quad u_{yer}=333 \text{ b}\backslash m^2 \quad \text{g'arbga}$$

qaragan vertikal sirt uchun yeg'indi va o'rtacha quyosh radiatsiyasi

$$U_{maks}=100 \text{ bt}\backslash m^2$$

$$U_{yer}=169 \text{ bt}\backslash m^2 \quad \text{Samarqand shaxri uchun}$$

rumblar buyicha qaytalanilishi 16% va undan ortiq bulgan shamol o'rtacha tezliklarining iyul oyi uchun maksimal qiymati $v=2,0 \text{ m}\backslash \text{sek}$.

Samarqand shamol shaxri qor yog'ishiga bog'liq xolda birinchi qor yog'ish rayoniga kiradi. Qor yog'ish belgilangan meyyoriy miqdorda $50 \text{ kg}\backslash m^2$ belgilangan meyyoriy miqdordagi shamol kuch tasiri $38 \text{ kgs}\backslash m^2$ ni tashkil etadi.

Konstruktiv qismi.

Samarqand tumanidagi namunaviy turar joy binosi g'ishtni qalinligi 380 mm li devordan tashkil topgan. Bino zilzila rayonida joylashganligi uchun 12 ta joyda serdichniko yirtuladan to

birinchi qavat yopmasigacha davom ettiriladi. Ustki yopma plitalari tekisligida zilzila belbog'I bilan kuchaytirilib ushbu binomiz quyidagi konstruksiyalardan tashkil topgan.

Poydevor : quyma betondan iborat bo'lib qalinligi 400 mml bo'lib chuqirligi pol nisbatidan 2,5 metr poydivor eni $B_1=1,0$; 1,20 m o'rta poydevor yostiq eni 1,20 m ni Beton sinfi B 12,5 va gost 5727 =80 A-2 armatura .

Tashqi devor: pishiq qizil g'ishtdan $b=380$ mm $1\frac{1}{2}$ qatorli g'isht o'lchamlari $250\times120\times65$ mm ni tashkil etib, ushbu binoning devoir semint qum qorishmasi M 50 dan kam bo'lmagan qorishma bilan teriladi.

Ichki devor: qalin pishiq g'ishtdan iborat qalinligi $B=380$ mm $1\frac{1}{2}$ qatorli g'isht o'lchamlari $250\times120\times65$ mm ni tashkil etadi ushbu binoning devoir sement qum qorishma markosi M 50 xar qatori 6-7, qatordan burchaklar 1,2-1,5.

Parda devor: qizil g'ishtdan $\frac{1}{2}$ qatorli qalinligi $b=120$ mmli qorishma markosi M 50 sement qum qorishmasi bilan simli to'r armature sinfi Br-1 gost b 727-82 armatura deametri 13 mm li simli to'rlar bilan jixozlanadi. Orayopa:pilitalar yeg'ma temir betonli teshikli pilitalardan iborat bo'lib seriyasi 1.141.1-17s Vir1 markasi PK8-59 .12.-S8 PK8 29.12-C8 $L=5.9$ $=2.9$ m eni $B=1.20$ m qalinligi $b=0$.

22m ni tashkil etadi.

ICHKI PARDOZ ISHLARI

Bino hamma ichki devorlari g'ishtdan iborat

Bo'lib uchun binoni ichki tomi oxak –qum qorishmasi $\gamma=1600\text{kg/m}^3$ asosida suvoqlanadi yuvinish xonasi oshxona devorinig qismi $H=1.8$

Balandlikda keramik pilita semint qum qorishmasi asosida pardozlanadi bino shifti pilita orqali choklar semintli qorishmasi orqali pardozlanadi .Bino devoir shifti oxakli qorishma bilan 3martagach ranglanadi .Derazalar rangil buyoq bilan ranglanadi

Tashqi pardoz ishlari

Binoni tashqi pardoz ishlari tashqi devorlari semint qum qorishmasi xajmi $\gamma=1800\text{kg/m}^3$ qorishmasi asosida suvoqladadi. Oxakli qorishma asosida qalinligi $b=30\text{ mm}$ da

suvalanadi suvoqlangan sirt malum mudatdan keyin oxakli qorishma asosida 2-3 marta ranglanadi.

G'ishtli devorning teplofizik xisobi

Teplofizik xisoblar uchun zarur bulgan malumotlar

1.Qurilish rayoni topshiriq buyicha Samarqand tumani

2.Qullamaning 3 chi ilovada Samarqand tumanininga tashqi xisobiy tempiraturasi tn sifatida quydagi malumotlarga tayanamiz eng savuq sutkalarni taminlanishi 0.92 bo'lgan o'rtacha tempraturasi 3. Konsturuksiya devor bulgani uchun 3 chi ilovasida g'arbga qaragan vertical sirt uchun yeg'indi va o'rtach quyosh radusini aniqlaymiz 4.Qullamadagi 3 chi ilovadagi Samarqand shaxri uchun rumblar buyicha qaytalanish 16% ni va undan ortiq bulgan shamol o'rtach tezliklarning iyul oyi uchun minimal qiymatini aniqlaymiz

$$V=2.0 \text{ M/sek.}$$

5. Tusiqlik konstruksiyasi hisoblanayotgan yashash xonasining vazifasiga muvofiq holda 12 ilovadan loyixalanayotgan xona uchun ichki havoning hisobiy temperaturasi va nisbiy namligi aniqlaymiz

6. Xonaning muqadil namlik va rejimi va Samarqand shaxrining quruqlik zonada joylashganligi hisobga olib tusiqlik konstruksiyasi ekspluatatsiya qilish.

KONSTRUKTIV QISMI

Yuk kutaruvchi devorlar orasida uy buyicha masofa $B=6000\text{mm}$ pilitaning uzunligi $L=598\text{mm}$ pilitaning eni 1200mm balandligi 220mm plita yuk kutaruvch devor yotqiziladi plita tasir etganda 1m ga tug'ri keladi. Doimiy va vaqtinch turadigan yuklar miqdorini aniqlaymiz.

Zuriqishlarni aniqlaymiz

Pilita 1m uzunlikda tug'ri keladigan doimiy yuk va vaqtinchalik yuklarni va xisobiy qiymatlarni aniqlaymiz

$$q=3490*1.2=4188 \text{ kn/m}$$

$$q=3967*1.2=4760.4 \text{ kn/m}$$

Yeg'ma temirbeton pilitani tayyorlash uchun quydagilarni qabul qilamiz B30 $E_b=32.5$ MPa $l=17$ mpa buylama armatur pilita sinfi A II $R=280$ MPa kundalang armaturaning sinfi A I $R=225$ MPa va $R=175$ MPa armaturalash payvand turi va karxoslar bilan tomning ustki qismi va ostki choklari uchun Vr-I sinfli sim qabul qilamiz.

Xisob uchun bushliqli pilita kundalang kesimi uchun ekvivalint bulgan qushimcha kesimda keltiramiz. Davriy bushliqlar yuzalarning shu yuzaning eng tug'riburchakli yuklar bilan almashtiramiz.

$$H_1 = 0.9 * d = 0.9 * 259 = 14.3 \text{ sm}$$

Qushimcha qovurg'asining eni keltirilgan eni

$$B = 117 * 6 * 14.3 = 31.2 \text{ sm.}$$

Siqilgan maarkaning xisobiy eni 117sm. deb qabul qilamiz.

Qil qisimlari mustaxkamligi buyicha xisoblash

Kundalang armaturaning quyilish sharnirli tekshirib kuramiz

$$Q_{mak}=13673=13.68 \text{ kn}$$

Dinamik kayfisient $k_d=1.4$ ni inobatga olinadigan.

TEXNOLOGIK QISIMI

Quriq usulda qurilish ishlari texnologiyasi quruq usulda bajariladigan pardozlash ishlari va ulardan qullaniladigan ashyolar

Ichki devor va shift yuzalarini pilastig bilan qoplash.

Hozirgi kunda yuzalarni tez sifatli va quruq usulda pardozlashning bir necha xillari mavjud

Bu usullardan biri turli shakildagi pilastiglar bilan yog'ochdan sinch qurib devorlarning ichki yuzasi va shiftlarni qoplashdan iborat.

Pilastiglardan jamlanma tizimi xosil qilgan bo'lib, bu tizimga quydagi elementlar kiradi.

1. Pilastek qoplama

2. Ichki burchak uchun plastek element.

3. Chiqiq burchak uchun burchak pilastek element. Plastek qoplamalar buylama qirrali shpatelli vaegatli xolda uzunligi 3 va 6 m qilib ishlab chiqariladi. Qoliplash ishlarini boshlashdan oldin qoliplash ashyolarini qayishqoqligini oshirish maqsadida politexnologik buyumlarni kamida 2 sutkada Q/18c xaroratda saqlash lozim. Ishlarni bajarish qoplanadigan yuzaning notekisligi aniqlashda sinchni o'rnini belgilashdan boshlanadi. Sinch beton yuzasini qotiriladigan bo'lsa perforator yordamida teshiklar teshilib plastmasa duyublar o'rnatiladi suurama ngra burama mix yordamida sinch elimintlarini qotirilib, asosiy sinch yeg'iladi. Buning uchun sinch o'rnatish satixda reja iplari oldindan tortilgan buladi. Sinch o'rnatilgandan sung devor premitri buylab plutus unsure devorga qotiriladi. Shundan sung plastek qoplamalarini mayda mix

yordamida yog'och sinchga qotiriladi. Xonalarning buyi uzun bo'lgan joylarda plastek qoplamalar tuttkich eliment bilan o'rnatiladi.

TEXNOLOGIK QISIMI

Qurilish ishlarida turli matreallar ishlatilish zamonaviy qurilish matriallarini qullanilish "Materialshunoslik" fanni o'rganishga talab ortishga sabab bulmoqda.

Bu fanni bilmay turib qurilish ishlab chiqarish temirbeton, metal ,tosh,yog'och plasmassa konistruksiyalar qurilishni barch turdagi doir o'quv matriallarini o'zlashtirib bulmaydi,chunki quruvchilar tayyorlashda bu tushunchalarni asos qilib oladi.Qurilish ishlarida ishlatiladigan eng muxim eng qimmatli matriallardan biri yog'ochdir. Yog'och anch pishiq egiluvchan va xajmiy og'irligi kam bo'ladi.Betonga qaraganda

issiqlikni kam o'tkazadi,qulay sharoitda foydalanilganda yog'och uzoq yillargacha chidamli.

O'QUV-USLUBIY QISMI

O'qtuvchilik kasbi o'z moxiyatiga kura individualdir.Har bir o'qtuvchining muxim xayotiy ularni o'rni o'z ishlarini ustasi bulishidir.

O'qtuvchi maxorati uning faoliyatida ko'rinadi.O'qtuvchi avvalo mexanizimlarni yaxshi egallaganligi bilish lozim shu manoda pedagogning umumlashgan malakalari va uning pedagogik texnikasi axamiyatga ega bo'ladi.Biroq bu maxorat aloxida kuriladi yaniy yuqori va kichik darajada usta bulishi mumkun emas. Maxoratga erishish xam erishmaslik xam

mumkun.Xaqiqiy usta mehnat faoliyati chog'ida guzaldir.Pedagogik maxoratga erishish o'qituvchining muayyan shaxsiy sifatlari bilan amalga oshadi.

Pedagogik maxorat xaqida tushuncha.

Pedagogik maxorat bir katigoriya sifatida o'zining ilmiy asoslariga ega 1987-1997 yillardagi ilmiy yondashuvlar bu favqulotda xodisaga nisbatan quydagicha xulosa qilishga imkon beradi.Pedagogikmaxorat kategoriyasi faoliyati nazarida kishining indivuduallashgan xarakterlaydi.

Turli tadqiqot ishlarida ayni bir xodisani takidlash uchun turlicha tushunchalardan boshqa mana mazmunlarga ega.Turli taklif asoslardan pedagogik maxoratning yanada oshgan maorifning yuqligi uni taraqqiyotining jonli jarayonideb xulosa kirishishga asos bo'ladi.Maxorat talabalar tomonidanularni siyosal yetuklikka erishish

darajasiga qarab bosqichma bosqich egallanadi.

Bilimdonlik o'qituvchi uchun o'ta muxum bulgani uchun bilan bog'langan zamonaviy pedagogic texnologiyalarni egallashni taqqozo etadi. Odamlar bilan o'z aro aloqada bo'lganda madaniy muloqatda bulish faqat soxasi buyicha axboratlarni qabulqila bilish va uni o'qitish mazmunini moslab qayta ishlash va undan mustaqil taxsil olishda foydalana olish.

Kasbiy –pedagogika bilimdonlik asosan turli kampanitlar bilan xarakterlanadi.

- 1.Shaxsga insongayunalganlik.
- 2.Pedagogik voqiylikni izchil idrok etish.
- 3.Fan soxasida yunalganlik.
- 4.Pedagogik texnologiyalarni egallash.

Kabilar o'z zimasiga kiradi.

XULOSA

Respublikamizda kadrlar tayyorlash tizimi demokratik o'zgarishlar bozor islohotlari talablariga muvofiq emasligi ishlab chiqarishdagi tarkibiy o'zgarishlarga javob berolmasligi hamda ilg'or halqaro tajribalar kelib chiqib ta'lim tizimini isloh qilishni nazarga tutgan holda kadrlar tayyorlash milliy dasturi qabul qilindi.

Uzluksiz ta'limning tarkibiy qismi sifatida umumiy o'rta ta'lim negizida o'qish mudati uch yil bo'lgan akademik litsey va kasb-hunar kollejlari oily ta'limda esa ikki

bosqichli bfkalavriat va magistratura boaqichlari joriy qilindi.

Kadrlar tayorlashga davr fulubidan kelib chiqib nafaqat tarkibiy jihatdan balki dars berish mazmunini o'zgartirish jihatdan ham yondashiladi.

O'quv jarayonini tashkil etish uzluksiz ta'lim tizimini turkibiy qismlarida ularning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olishni taqozo qiladi. Chunonchi dars o'qishda o'quvchi talabalarning yoshlari tayyor bilimni o'zlashtirish yoki fanda erishilgan yutuqlarini amaliyot bilan bog'lashda qaratilishi o'qitish va o'rganish metodlarini ustun darajada qo'llanilishi jihatidan farqlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1.I.A Karimov „Barkamol avlod O'zbekiston taraqqiyotining poydevori’’Toshkent 1997 yil

2.I.A Karimov O'zbekiston Respublikasi ning ta'lim tug'risdagi qonun Toshkent „sharq’’ 1997 yil

3.Raximov A.Q Jurayev X.J Diplom loyixalarini bajarish metodik tasvirlari Sam DAQI. 2010 yil.

4.Q.M.Q.2.03.01-96 Beton marka zimzo beton konistruksiyasi Toshkent 1998-215

5.I.X.Axmadqulov,,o'qitish moduli turli va pedagogik texnologiyalarini amaliy asoslari’’.Buxora 2002 yil.

6.O'zbekiston Respublikasi oily va o'rta maxsus ta'lim vazirligi Davlat Arxitektura va Qurilish qumitasining qarori 3/2008 yil N16/226 Toshkent shaxri Diplom loyixasini bajarish.

7.Eshmuxamedov P.Abduqodirov A.Talimda inavatsion texnologiyalar Toshkent 2008 yil.

8.Azizxodjoev H.H. Pedagogik texnologiyalar Toshkent 2006 yil.